

Конкурс грантів
у сфері покращення доступу та використання послуг з профілактики,
скринінгу, діагностики та лікування хронічних неінфекційних захворювань

Р4059-2024-04

Міжнародна організація Пакт є лідером з розбудови потенціалу процвітаючих, стійких, залучених громад, які визначають власний розвиток. Місія Пакт полягає в тому, щоб створювати рішення для розвитку людського потенціалу, які ґрунтуються на фактах і даних та належать громадам, яким служить Пакт. Пакт досягає цього шляхом підвищення організаційного й технічного потенціалу організацій, коаліцій та мереж, а також через посилення співпраці між урядом, бізнесом і громадянським суспільством задля досягнення соціальної, економічної та екологічної справедливості.

Передумови

Цей конкурс на отримання грантів оголошується в рамках Проєкту «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я» (надалі – Проєкт), що фінансується USAID та реалізується Пакт. Мета Проєкту полягає у зміцненні спроможності України на національному, регіональному та місцевому рівнях ефективно реагувати на пріоритети та виклики у сфері громадського здоров'я, як під час війни, так і в період повоєнної відбудови. Посилення стійкості громад до загроз громадському здоров'ю є однією зі стратегічних цілей Проєкту. Досягнення цієї цілі зокрема потребує спроможних організацій громадянського суспільства (ОГС), які підтримують свої громади в їх потребах з збереження та покращення здоров'я мешканців, підвищенні попиту, доступності та використання основних медичних послуг на рівні первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД).

В Україні, як і в інших країнах, неінфекційні захворювання (НІЗ) залишаються основною причиною захворюваності та передчасної смертності. Згідно з загальною національним дослідженням з вивчення поширеності факторів ризику НІЗ, зафіксовані значні виклики із поширенням факторів ризику НІЗ, серед яких: 33,9% населення були активними курцями, 34,8% мали підвищений артеріальний тиск або гіпертензію, 32,8% мали від трьох до п'яти факторів ризику розвитку серцево-судинних захворювань (ССЗ); лише 39,6% мали індекс маси тіла (ІМТ) в межах норми від 18,5 до 24,9 кг/м² і цей показник збільшується з віком; лише 53,1% жінок проходили скринінг на рак шийки матки принаймні один раз у своєму житті та 44,3% жінок коли-небудь проходили обстеження на рак молочної залози¹. НІЗ в Україні зумовлюють понад 80% смертей, які пов'язані з ССЗ, цукровим діабетом (діабет 2 типу), раком, хронічними обструктивними захворюваннями легень та розладами психічного здоров'я, при цьому більшість смертей спричинені ССЗ (67%) та раком (14%). Рак молочної залози (РМЗ) як основний тип раку в українських жінок та рак шийки матки (РШМ) залишаються серед основних причин жіночої смертності, при цьому прогрес у ранньому виявленні за останні роки надто повільний. Разом ССЗ, цукровий діабет, рак молочної залози та рак шийки матки залишаються основними неінфекційними захворюваннями в Україні. Крім того, колоректальний рак (КРР) є другою найпоширенішою причиною смерті від злоякісних новоутворень в Україні як серед чоловіків, так і серед жінок, що свідчить про суттєві недоліки в діагностиці та лікуванні хворих на КРР, а також у профілактиці цього захворювання².

За даними Національного канцер-реєстру України у 2022 році реєстрація нових випадків усіх злоякісних новоутворень суттєво зменшилась у порівнянні з 2021 роком, що пов'язано з повномасштабним вторгненням Росії в Україну і, як наслідок, пізнім зверненнями пацієнтів за допомогою. В результаті питома вага злоякісних новоутворень, виявлених на ранніх стадіях (тобто у I–II стадії) в Україні у 2022 році погіршилась і становила 45,7 % у

¹ STEPS: prevalence of noncommunicable disease risk factors in Ukraine 2019. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2020. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO; Accessible at: [WHO-EURO-2020-1468-41218-56060-eng.pdf; 2019 STEPS report ukr.pdf\(phc.org.ua\)](https://www.who.int/europe/publications/item/WHO-EURO-2020-1468-41218-56060-eng.pdf;2019_STEPS_report_ukr.pdf(phc.org.ua))

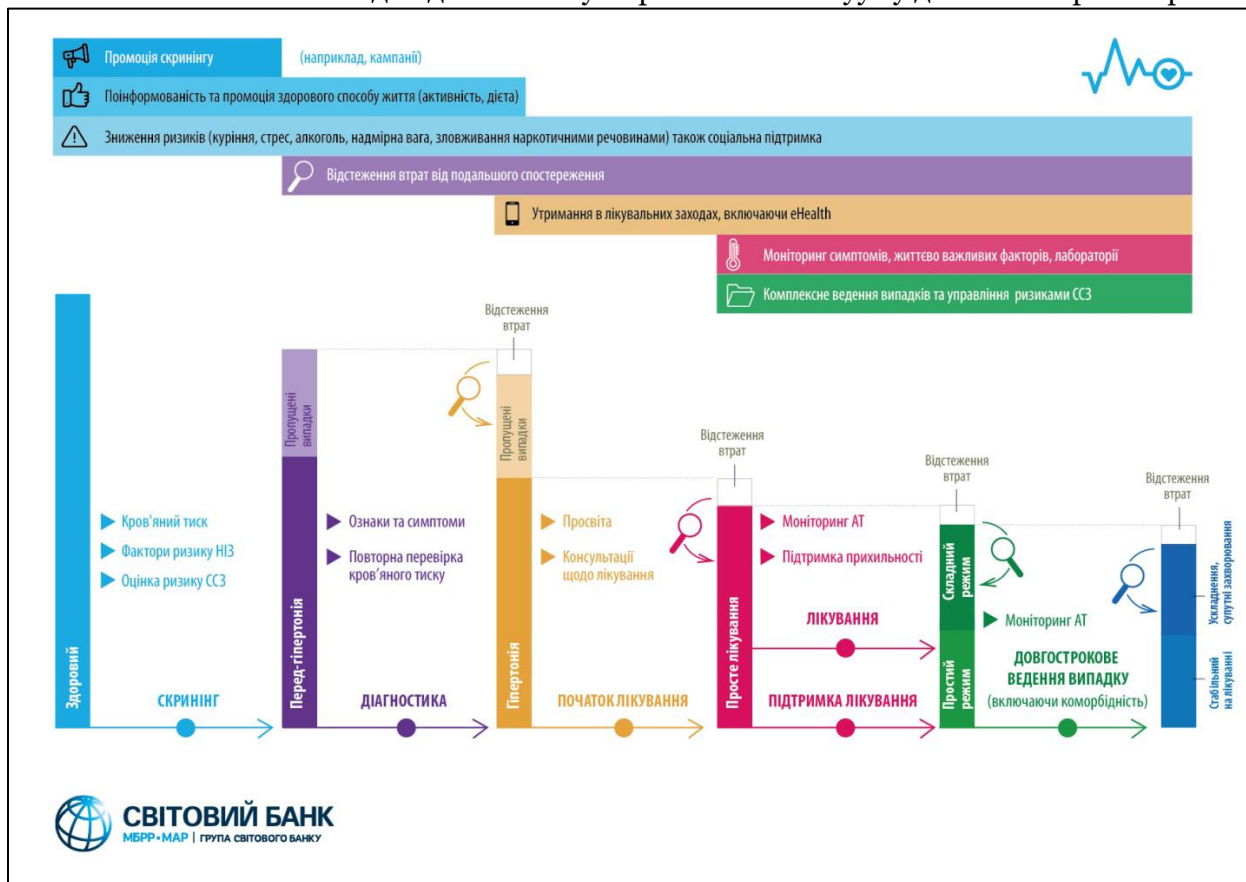
² Fedorenko, Z., Kolesnik, O., Gulak, L., Ryzhov, A., & Sumkina, O. (2021). Colorectal cancer in Ukraine: the epidemiological and organizational aspects of the problem. *Practical Oncology*, 2(2), 2–9. <https://doi.org/10.22141/2663-3272.2.2.2019.176026>

порівнянні з 2018 роком, коли цей показник становив 51,2 %³. Підвищення рівня раннього виявлення онкозахворювань, формування поміркованої онкологічної настороженості та заклику до профілактичних оглядів, введення програм раннього виявлення, в тому числі онкологічного скринінгу потребують невідкладної уваги та дій.

Профілактика та лікування НІЗ ґрунтується на поетапному континуумі медичної допомоги, або каскадах, починаючи з заходів на рівні всього населення, спрямованих на підвищення обізнаності про захворювання та промоцію здорової поведінки, у поєднанні з діагностикою захворювань, направленням пацієнтів з діагнозом НІЗ для подальшого лікування, а також забезпеченням довготривалої підтримки з метою формування прихильності до лікування.

Приклад каскаду надання послуг в рамках континууму допомоги, представлено на Рисунку 1. На кожному етапі існує висока ймовірність того, що пацієнт не буде діагностований та пролікований, а отже, не зможе перейти до наступного етапу та мати контрольовані показники захворювання⁴. Розуміння прогалин в охопленні послугами на кожному етапі надання послуг дозволяє виявити вузькі місця і розробити заходи, спрямовані на подолання цих прогалин, що робить допомогу при неінфекційних захворюваннях більш ефективною та результативною. Згідно із дослідженням Світового Банку, найбільші прогалини в континуумі надання послуг фіксуються на етапах встановлення діагнозу та довгострокового лікування.

Малюнок 1. Каскад надання послуг в рамках континууму допомоги при гіпертонії.

ОГС відіграють критично важливу роль у покращенні доступності послуг діагностики та лікування НІЗ, а також формування прихильності до лікування та відповідального

³ Draft National Strategy of Cancer Control in Ukraine for the 2024-2030 period (moz.gov.ua)

⁴ Zhao, Feng; Fraser-Hurt, Nicole; Khan, Olga; Doroshenko, Olena; Poole, Laura Anderson.

NCD Care Continuum and Opportunities for Action within Health Reform in Ukraine (English). HNP Discussion Paper Washington, D.C. : World Bank Group. <http://documents.worldbank.org/curated/en/311091621216694793/NCD-Care-Continuum-and-Opportunities-for-Action-within-Health-Reform-in-Ukraine>

ставлення до здоров'я. Працюючи з громадами, вони можуть висвітлювати прогалини в послугах для людей, які мають найбільші обмеження у доступі до медичної допомоги, надавати послуги, що сприяють зміцненню здоров'я, профілактиці та скринінгу НІЗ, підтримувати довгострокове лікування хронічних хвороб, а також адвокатувати за пріоритетність зусиль та втручань, спрямованих на задоволення потреб людей у медичних послугах, пов'язаних із неінфекційними захворюваннями.

Мета конкурсу

Метою цієї ініціативи з надання грантів є покращення доступності та використання послуг, пов'язаних зі скринінгом, діагностикою та прихильністю до лікування хронічних неінфекційних захворювань. Гранти будуть спрямовані на підтримку зусиль громад у сфері зміцнення здоров'я та інформування населення про основні фактори ризику НІЗ, сприянню доступу населення до профілактичних та діагностичних послуг на рівні ПМСД з метою раннього виявлення НІЗ, своєчасному лікуванню пацієнтів з НІЗ та їх довгостроковій підтримці.

Пріоритетними є НІЗ, на які припадає найбільший тягар, такі як серцево-судинні захворювання, зокрема гіпертонія, цукровий діабет та онкологічні захворювання. Очікується, що заявники нададуть обґрунтування вибору одного або декількох НІЗ, на які спрямуватимуться зусилля щодо подолання та зменшення тягаря НІЗ у відповідних територіальних громадах.

Гранти будуть спрямовані на підтримку ініціатив, які пропонують практичні та водночас креативні рішення для покращення доступу до скринінгу та діагностики НІЗ, прихильності пацієнтів з НІЗ до лікування та їх довготривалої підтримки. Запропоновані рішення повинні опиратися на наявні ресурси та інституції громад, що дозволить зміцнювати, покращувати та підтримувати здоров'я мешканців громади довгостроковій перспективі.

Пріоритетні групи населення

Запропоновані заходи в рамках цієї ініціативи будуть спрямовані на підтримку всього дорослого чоловічого та жіночого населення, із акцентом на наданні допомоги наступним групам, визначеним Проектом пріоритетними:

- внутрішньо переміщені особи;
- демобілізовані ветерани та їхні сім'ї;
- люди похилого віку, віком від 65 років.

Запропоновані заходи повинні враховувати ті вікові групи, які мають найбільший ризик розвитку пріоритетних захворювань та станів.

Географія конкурсу

Умови конкурсу розповсюджуються на вісім фокусних областей Проекту: Івано-Франківська, Тернопільська, Чернівецька, Житомирська, Київська, Чернігівська, Вінницька та Одеська області. Запропоновані інтервенції мають відповідати реальним потребам у послугах, пов'язаних з НІЗ, та оперативній присутності та потенціалу організації-заявника.

До запропонованого географічного охоплення мають бути включені щонайменше чотири територіальні громади (ТГ), де будуть безпосередньо надаватися послуги, та за можливості включати одну або декілька цільових громад проекту:

- Овруч (Житомирська область)
- Могилів-Подільський (Вінницька область)
- Жмеринка (Вінницька область)
- Фастів (Київська область)
- Косів (Івано-Франківська область).

Діяльність, що підтримується в рамках даного грантового конкурсу

- 1. Залучення лідерів та мешканців громад, та інших зацікавлених сторін до спільної розробки та впровадження заходів, які доповнюють та використовують існуючі ресурси та послуги громади, а не дублюють або розвивають паралельні послуги чи системи.**
 - a.** Проведення інформаційно-просвітницької роботи з керівниками та мешканцями громад, медичними працівниками та установами, обласними центрами контролю та профілактики хвороб (ОЦКПХ), існуючими надавачами послуг та іншими зацікавленими сторонами, а також спільна розробка планів надання послуг у сфері НІЗ, які враховують гендерні аспекти та відповідають місцевим потребам і використовують наявні ресурси та послуги в громадах, а не дублюють або розвивають паралельні послуги чи системи.
 - b.** Поширення успіхів та отриманих уроків через вебінари, існуючі мережі та спільноти практиків.
- 2. Розробка та впровадження плану надання послуг у сфері НІЗ, який може передбачати наступні заходи:**
 - a.** Підвищення обізнаності громад щодо проблем НІЗ та наявних послуг з метою сприяння використанню послуг через доступні у громадах канали комунікації, включаючи засоби масової інформації та соціальні мережі.
 - b.** Створення «Шкіл здоров'я» або інших просторів громадського здоров'я, з метою підвищення доступності та відкритості інформації з питань громадського здоров'я.
 - c.** Проведення навчань для ЗМІ та лідерів громадської думки з питань комунікації та адвокації заходів зміцнення громадського здоров'я.
 - d.** Визначення пріоритетних груп населення для профілактики та зменшення тягаря НІЗ, з особливою увагою до цільових груп населення (*див. Цільові групи населення*)
 - e.** Впровадження науково обґрунтованих інтервенцій, таких як консультування, навчання пацієнтів, кейс-менеджмент та навігація системи охорони здоров'я, що відповідають потребам пріоритетних груп населення. Проєкт надаватиме технічні рекомендації та менторську підтримку щодо вибору науково обґрунтованих інтервенцій подолання НІЗ.
 - f.** Створення підтримки за принципом «рівний-рівному», наприклад, груп підтримки або спільнот, де люди, які мають життєвий досвід подолання проблем з НІЗ, можуть надавати один одному взаємну підтримку, заохочення та ділитися практичними стратегіями подолання труднощів, пов'язаних з НІЗ.
 - g.** Підтримка спільних зусиль між надавачами послуг первинної медичної допомоги, фахівцями охорони здоров'я на рівні громад та ОГС з метою покращення їхніх навичок у розв'язанні проблем, сприяння командній роботі, використанню та інтерпретації даних, а також комунікації з метою інформування про можливості та дії, спрямовані на покращення надання послуг в рамках континууму допомоги при НІЗ.
 - h.** Підтримка заходів з розбудови потенціалу надавачів послуг на рівні громади відповідно до визначених потреб.
 - i.** Встановлення та розширення маршрутів пацієнтів та системи перенаправлень до інших наявних послуг, пов'язаних з НІЗ, залежно від потреб пацієнта.
 - j.** Сприяння рівному доступу до послуг, пов'язаних з НІЗ, у важкодоступних місцях шляхом надання транспортної підтримки (за необхідності), створення та підтримки «гарячих ліній» та використання засобів телемедицини (наприклад, телефонів, відеоконференцій, онлайн-платформ).

3. Запровадження системи управління даними для моніторингу, оцінки та звітування.

- a. У співпраці з Проєктом запровадження системи управління даними для моніторингу, оцінки та звітування про послуги та активності у сфері НІЗ, реалізовані в межах гранту, а також використання зібраних даних для аналізу охоплення та ефективності послуг, пов'язаних з НІЗ, та постійного вдосконалення надання послуг.

4. Забезпечення сталості послуг та програм

- a. Розробка плану забезпечення сталості запропонованих послуг та програм зі зменшення тягаря НІЗ після закінчення терміну дії гранту, що може включати вивчення потенційних партнерств із зацікавленими сторонами з державного та/або приватного сектору, стратегічні комунікації для забезпечення підтримки програми, а також визначення інших потенційних джерел фінансування та ресурсів.

Очікувані результати та індикатори реалізації проєкту

1. Покращено обізнаність та розуміння громадськості у питаннях НІЗ, факторів ризику НІЗ та можливостей зменшення ризиків розвитку НІЗ.
2. Посилено адвокаційні зусилля, спрямовані на заохочення обласних та місцевих лідерів до пріоритизації заходів, спрямованих на боротьбу з НІЗ та їх факторами ризику.
3. Збільшено охоплення профілактичними послугами цільових груп населення.
4. Покращено доступність послуг із діагностики та довгострокового лікування НІЗ.
5. Громади, заклади ПМД та ОЦКПХ спільно працюють над впровадженням послуг/заходів на всіх етапах континууму надання послуг при НІЗ для пріоритетних захворювань/станів.
6. Зменшено втрати на одному або декількох етапах континууму надання послуг з НІЗ для пріоритетних захворювань/станів.

Проєкт у тісній співпраці з відібраними кандидатами на отримання грантового фінансування спільно розроблять список індикаторів для моніторингу та звітування. Приклади показників включають:

- Кількість людей, охоплених через засоби масової інформації та соціальні мережі повідомленнями, пов'язаними з громадським здоров'ям.
- Кількість людей, які отримали послуги
- Кількість або частка людей у віці 18 років і старше, які відвідали заклад ПМД і пройшли скринінг на гіпертонію та/або діабет та/або онкологічне захворювання відповідно до національних рекомендацій
- Кількість або частка людей з хронічними захворюваннями, які були втрачені від подальшого спостереження
- Кількість або частка жінок з ознаками та/або симптомами, пов'язаними з раком молочної залози, які пройшли відповідне клінічне обстеження з метою ранньої діагностики раку молочної залози, відповідно до національних рекомендацій.

Інші програмні очікування щодо грантів на надання послуг

1. Забезпечити рівний доступ до послуг, пов'язаних з НІЗ, надаючи пріоритет уразливим та маргіналізованим групам населення.
2. Використовувати науково обґрунтовані інтервенції у сфері зменшення тягаря НІЗ. При наданні послуг сприяти впровадженню доказових практик, клінічних настанов і протоколів, затверджених на національному рівні. Забезпечити

відповідність інтервенцій у сфері охорони здоров'я, пов'язаних з НІЗ, встановленим стандартам надання медичної допомоги та кращим міжнародним практикам.

3. Аналіз клінічних показників для осіб, які отримують послуги з НІЗ, (наприклад, рівень кров'яного тиску, рівень цукру в крові) будуть перевагою.

4. Мультидисциплінарний командний підхід до надання послуг у сфері НІЗ буде перевагою.

5. Перевагою буде аналіз оцінки пацієнтами якості, ефективності та адекватності надання допомоги у сфері НІЗ.

6. У рамках цього грантового конкурсу не будуть підтримані проєктні пропозиції щодо: інформаційних кампаній про НІЗ, що не містять складової надання послуг; закупівля ліків, біологічних матеріалів, медичного обладнання та транспорту, а також витрати на ремонтні роботи.

Критерії оцінювання заявок

Кожна заявка буде оцінюватися за наступними критеріями:

1. Відповідність заявленим цілям та пріоритетам грантового конкурсу (30%)
2. Технічний підхід до вирішення проблеми, заявленої у пропозиції заявників (40%)
 - а. Доказові підходи у проведенні запропонованих інтервенцій у сфері охорони здоров'я, пов'язаних з НІЗ.
 - б. Мультидисциплінарна командна робота буде перевагою.
3. Спроможність організації досягти очікуваних результатів (30%)

Орієнтовний строк дії грантів: до 18 місяців. Очікуваний початок проєктної діяльності: липень 2024 р.

Сума гранту

Очікувана максимальна сума кожного гранту становить 100 000 доларів США на очікуваний термін дії 18 місяців. Більші суми можуть бути розглянуті Проєктом, якщо вони є обґрунтованими та переконливо доведеними.

Угоди будуть підписані в українській гривні, тому заявники повинні подавати свої бюджети в гривні. Зверніть увагу! Пакт здійснює виплати грантоотримувачам лише банківським переказом.

Кінцевий термін подання заявок: 30 квітня 2024 р.

Критерії відповідності

Подати заявку мають право офіційно зареєстровані неурядові організації з усіх регіонів України.

У рамках цього конкурсу Пакт не може надавати гранти комерційним організаціям, політичним партіям, державним установам (організаціям) та фізичним особам, включаючи фізичних осіб-підприємців (ФОП).

Відповідно до вимог Федерального закону про підзвітність та прозорість фінансування (FFATA або Закон про прозорість), щоб мати можливість отримати субгрант, який фінансується урядом США, організація повинна отримати індивідуальний дванадцятизначний номер Unique Entity Identifier. **Номер UEI не вимагається для подання заявки, однак вимагатиметься для одержання фінансування.** Його можна отримати онлайн за посиланням <https://sam.gov/content/home>. Для організацій існує спрощена процедура реєстрації, якою передбачається отримання лише номера без додаткових функцій передбачених системою, однак розгляд запиту може зайняти від одного до декількох тижнів, тому ми радимо розпочати реєстрацію заздалегідь. Детальна покрокова інструкція українською мовою знаходиться в кінці цього оголошення.

Процес подання заявки

Заповнені заявки та супровідний пакет документів надсилайте, будь ласка, електронною поштою на адресу grants.phsrr@pactworld.org з темою: «Заявка на грант RFA P4059-2024-04 Назва організації, що подає заявку».

- Необхідні шаблони розміщені в кінці оголошення, як окремі додатки.
- Заявки подаються українською або англійською мовою.
- Мінімальний пакет документів по заявці повинен складатися з таких документів:
 1. Заявка на грант
 2. Бюджет проєкту, а також деталізація бюджету (зверніть увагу на дод. закладки 2-5)
 3. Форма оцінка ризиків і відповідальності грантоотримувача
 4. Підтвердження організаційно-правової форми – реєстраційні документи
- Неповні заявки не розглядатимуться
- Заявки у паперовій формі не прийматимуться
- **Заявникам повідомлять про стан розгляду заявки письмово електронною поштою.**

Процес розгляду заявок

Із представників різних відділів Проєкту USAID «Розбудова стійкої системи громадського здоров'я», а в деяких випадках також із залученням експертів з інших організацій, буде створений технічний грантовий комітет, відповідальний за прийняття рішень щодо отриманих заявок. Усі технічні рецензенти пройдуть перевірку для виключення будь-якого конфлікту інтересів. Оцінювання базуватиметься на критеріях, викладених вище. Пакт залишає за собою право не інформувати заявників, чиї заявки не пройшли конкурсний відбір. Організаціям, чиї заявки будуть відібрані для подальшого розгляду, буде запропоновано заповнити розширену форму оцінки ризиків і відповідальності грантоотримувача, а також надати додаткову документацію. Співробітники Пакт можуть проводити моніторингові візити для оцінки організації за місцем її знаходження до укладання грантової угоди.

Додаткові умови та роз'яснення

Стандартні умови: Для грантів, наданих в результаті цього конкурсу, в необхідному застосовному обсязі будуть чинними [Стандартні умови USAID для НУО, зареєстрованих за межами США](#).

В рамках даного конкурсу не фінансуються будівельні та ремонтні роботи.

Дозвіл на використання і розголошення: Подаючи заявку Проєкту за цим оголошенням, заявник надає згоду на розкриття інформації, що міститься в поданих ним документах, експертам, залученим до оцінки у процесі відбору. Звертаємо вашу увагу на те, що всі експерти несуть зобов'язання за угодами про нерозголошення інформації.

Відмова від відповідальності:

- Пакт може скасувати цей грантовий конкурс і не підтримати жодну заявку.
- Пакт може відхилити будь-яку одержану заявку або усі.
- Оприлюднення оголошення про конкурс не являє собою зобов'язання Пакт щодо надання фінансування.
- Пакт зберігає за собою право не допустити до участі у конкурсі будь-яку заявку на підставі неспроможності заявника дотримуватися вимог конкурсу.
- Пакт не надає заявникам компенсації витрат, пов'язаних із участю у цьому конкурсі.
- Пакт залишає за собою право присуджувати грант на основі початкового оцінювання заявок без його подальшого обговорення.

- Пакт може вирішити фінансувати тільки частину заходів, поданих на конкурсний розгляд, або присудити кілька грантів по конкурсних заходах.
- Задля сприяння конкуренції, Пакт залишає за собою право не зважати на деякі невеликі недоліки у заявках, які можуть бути виправлені до того, як буде визначено присудження грантів.
- Пакт може звертатися до заявників, щоб уточнити дані про контактну особу, адресу, а також факт подання заявки на цей конкурс.
- Пакт може без повідомлення заявника звертатися по відгуки щодо минулих результатів його діяльності до осіб або інстанцій, зазначених у списку рекомендацій. Пакт також залишає за собою право звертатися до інших джерел інформації щодо минулих результатів діяльності заявника, не зазначених ним у заявці.
- Подаючи заявку, заявники підтверджують, що вони розуміють умови конкурсу.

Запитання та відповіді

Якщо у вас є запитання, додайте їх в електронну форму за посиланням <https://forms.office.com/r/yuku3ZGP3D?origin=lprLink> до **16 квітня 2024 р.**

Всі запитання-відповіді будуть зібрані в один файл у форматі Q&A і розіслані заявникам, які поставлять питання.

З метою роз'яснення умов конкурсу, процедур отримання гранту, особливостей заповнення заявки проєкту та складання бюджету, **заплановане проведення вебінарів 9 квітня 2024 р. з 14:00 до 15:00 та 12 квітня 2024 р. з 10:00 до 11:00.** Для реєстрації вашої участі в заході заповніть форму за посиланням <https://forms.office.com/r/EQ8uA6aFAp?origin=lprLink> . Якщо під час заповнення форм виникнуть технічні складнощі або запитання, направляйте їх будь ласка, на адресу ел. пошти grants.phsrr@pactworld.org.